

Onderwerp Opvang nieuwkomers
ter informatie
Steller Jan Kees Kleuver

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	7636	Bijlage(n)	-	Ons kenmerk	554847-2022
Datum	8-11-2022	Uw brief van	-	Uw kenmerk	-

Geachte heer, mevrouw,

De opvang van nieuwkomers in Nederland is veelvuldig in het nieuws. In de gemeente Groningen gebeurt er veel op het gebied van opvang van de verschillende groepen. Wij willen u hier graag over informeren.

Sinds eind maart 2022 vangt onze gemeente vluchtelingen uit Oekraïne op. We vangen ook mensen op die asiel hebben aangevraagd of willen aanvragen, in locaties onder regie van het Centraal Orgaan Asielopvang (COA), maar ook in een locatie onder regie van de gemeente. We vullen onze wettelijke taak in om statushouders onder te brengen in onze gemeente. En we vangen mensen die ‘uitgeprocedeerd’ zijn op in één van de vijf landelijke LVV-locaties.

In de Veiligheidsregio Groningen werken we nauw samen om vluchtelingen en asielzoekers onderdak te bieden en om zo de gemeente Westerwolde, waarin het aanmeldcentrum Ter Apel is, te ontlasten. De opvang is een regionale opgave. We vangen in de regio meer mensen op dan de door het Rijk gevraagde inspanning. We zijn trots op onze inwoners, die hier in hoge mate aan mee werken. We hebben een grote waardering voor de vele medewerkers van onze eigen organisatie, maar ook van onze partnerorganisaties in de gemeente, die al sinds het begin van de oorlog in Oekraïne en de crisis in de asielopvang een bovengemiddelde inspanning leveren. Tegelijkertijd zijn we teleurgesteld in de regio's die het laten afweten.

Oekraïense vluchtelingen

Groningen is één van de eerste gemeenten die Oekraïners heeft opgevangen. Dit is gedaan in een crisis-structuur, resultaat had voorrang op procedure. Er stonden letterlijk bussen met mensen op de stoep en ons college heeft prioriteit gegeven aan zo

Volgvel 1

snel en goed mogelijke opvang. Hierbij hebben we gekozen voor verblijf voor langere periode in plaats van noodopvang in bijvoorbeeld sporthallen.

In zeer korte tijd is er opvang gerealiseerd in de Cornus Flat, in een boot aan het Eemskanaal, in de het voormalige Nescio-hotel in Haren en het voormalige F1-hotel aan de Helsinkistraat. Inmiddels wordt de Cornus Flat weer gebruikt door (buitenlandse) studenten, en hebben we kleinere locaties geopend aan de Avondsterlaan en in camping De Kleine Wildernis in Onnen.

In totaal staan er 955 Oekraïners ingeschreven in Groningen, waarvan er ca. 565 in gemeentelijke opvanglocaties wonen en de rest bij particulieren. De bezetting van de gemeentelijke opvang nadert de 100%. We hopen op korte termijn te kunnen beginnen met de bouw van 100 flexibele woonunits op de Held III, die ons college voor bewoning door Oekraïense vluchtelingen heeft bestemd.

De opvang van Oekraïners is sober. Mensen hebben weinig leefruimte, ze moeten soms sanitair of keukens delen. We hebben nu eenmaal niet de beschikking over ruime appartementen of sociale woningbouw. We hebben aanloopproblemen gehad, omdat de beschikbare panden soms achterstallig onderhoud hadden en niet over de benodigde faciliteiten beschikten. Nog steeds werken we aan verbetering en inhalen van achterstallig onderhoud. Niettemin bieden we de vluchtelingen een menswaardig onderkomen.

Onze medewerkers begeleiden de vluchtelingen met inkomen, werk, onderwijs en zorg.

De opvang van de Oekraïense vluchtelingen kost geld. Tegenover deze kosten staat een vergoeding van de Rijksoverheid (€100 per beschikbaar bed in de Gemeentelijke Opvang plus de vergoeding van het leefgeld dat de gemeente uitkeert aan Oekraïners in de Particuliere Opvang). Deze vergoeding volstaat vooralsnog.

Crisisnoodopvang

Op verzoek van het Rijk heeft de gemeente in juni dit jaar een crisisnoodopvanglocatie geopend in een pand aan het Damsterdiep. Hier verblijven ca. 150 mensen die door de asielcrisis niet in Ter Apel kunnen worden opgevangen. Deze vorm van opvang vergt meer begeleiding dan bijv. de opvang van Oekraïners. Het is een gemengde groep mensen en er spelen meer medische en psychosociale problemen. De mensen staan meestal aan het begin van de asielprocedure en leven in onzekerheid over hun toekomst: ze willen graag een toekomst in Nederland opbouwen, maar het is onzeker of dat mag en wanneer dat kan.

Ondanks de problematiek van deze mensen, bieden we ze een prettig verblijf aan in Groningen, waarbij we proberen ze zoveel mogelijk actief te houden. Dit lukt goed, tot nu toe zijn er geen grote problemen geweest. De kinderen krijgen onderwijs (basisonderwijs en Internationale Schakelklas voor 12-plussers). De opvang voldoet aan de eisen die de rechter heeft gesteld aan de crisisnoodopvang ter bescherming van kwetsbare groepen. Ook voor een wat langere tijd voldoet dit pand, met wat kleine aanpassingen.

Wij hebben besloten om deze Crisisnoodopvang nog twee maanden langer open te stellen, tot 1 februari 2023. Langere openstelling onder gemeentelijke regie achten wij niet gewenst. De bewoners hebben recht op een ordentelijke asielprocedure. We zullen met het COA overleggen over een goede overdracht. Als het COA in het pand deze crisisnoodopvang onder eigen regie wil voortzetten, dan zijn wij bereid daaraan mee te werken.

Volgvel 2

Tijdelijke AZC's

Het COA vangt in Groningen kansrijke asielzoekers op in twee tijdelijke locaties: een boot aan het Oude Winschoterdiep en op de voormalige sliblocatie aan de St. Petersburgweg. Van deze asielzoekers heeft het grootste gedeelte inmiddels een verblijfsvergunning gekregen, maar vanwege de asielcrisis kunnen ze nog niet worden uitgeplaatst naar de gemeente die hen moet opnemen. Wij zijn met COA in gesprek over verlenging van deze tijdelijke opvang. Ook onderzoeken we of er bij het slibdepot een uitbreiding kan plaatsvinden.

LVV

Aan de Helsinkistraat heeft INLIA een nieuw pand geopend voor de mensen die voorheen in de 'bed-bad-brood'-regeling vielen geopend. Dit is een van de vijf landelijke vreemdelingen voorzieningen (LVV). In het nieuwe centrum is plaats voor ca. 260 mensen. De doelstelling van deze voorziening is dat de vreemdelingen worden begeleid naar terugkeer in eigen land, vestiging in een derde land of naar een succesvolle asielaanvraag in Nederland.

Statushouders

De gemeente heeft elk half jaar een opdracht voor de plaatsing van statushouders. Deze statushouders hebben recht op verblijf in Nederland, recht op een woning, ze moeten inburgeren en ze mogen werken. Een van de problemen is dat de statushouders die aan een gemeente zijn gekoppeld, niet snel genoeg in de gemeente worden gehuisvest. Deze statushouders blijven daardoor te lang in een AZC, waardoor er voor asielzoekers onvoldoende capaciteit is. Het kabinet heeft daarom gevraagd om een versnelling van de plaatsing van statushouders. Dit is geen eenvoudige zaak, heel Nederland kampt met een gebrek aan geschikte woningen. Plaatsing in een hotelaccommodatie of in een tussenvoorziening levert problemen met integratie en verder huisvesting op.

De gemeente Groningen had de afgelopen jaren een achterstand in het plaatsen van deze statushouders. Deze achterstand is in de eerste helft 2022 zo goed als ingelopen. We constateren dat de partijen in de keten, zoals de woningbouwcorporaties en Humanitas uitstekend meewerken, maar ook tegen de grenzen van hun capaciteit aanlopen. Dit zorgt ervoor dat realisatie van de taakstelling allerminst zeker is voor de tweede helft van 2022, de verwachting is dat ondanks de inspanning de taakstelling niet wordt gehaald (verwachte achterstand tussen de 70-80 statushouders). Wij betreuren dit, maar zien weinig mogelijkheden om de versnelling die we al hebben ingezet nog eens te vergroten.

Opvang in cijfers

- 955 Oekraïense vluchtelingen ingeschreven
- 5 gemeentelijke opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen met ca. 565 bewoners
- 1 crisisnoodopvang voor asielzoekers onder gemeentelijke regie, met ca. 150 bewoners
- 2 noodopvanglocaties/ tijdelijke AZC's van het COA met ca. 310 bewoners.
- 1 LVV locatie met een capaciteit van 260 bewoners
- 197 statushouders 1e half jaar 2022 geplaatst, achterstand is 26 statushouders
- vanaf augustus 2022 69 statushouders geplaatst, resterende doelstelling inclusief achterstand is 135 statushouders.

Opvang minderjarigen

Ook de opvang van minderjarigen is een knelpunt in de asielketen. Het college heeft aan COA een locatie aangeboden voor de opvang van minderjarigen. Inmiddels heeft Het COA de locatie geschouwd en geschikt bevonden. De locatie zal zo spoedig mogelijk het in gebruik genomen worden. Dit is een project van het COA, waarbij de gemeente faciliteert.

Opvang door kerkelijke organisaties

Vanuit de kerken wordt ook bijgedragen aan de opvang van mensen uit de asielketen. Mensen die buiten moesten slapen in Ter Apel vinden via INLIA een tijdelijke plek bij lokale kerken in Groningen en omstreken. Ook in de gemeente Groningen zijn er enkele locaties waar dit gebeurt, en een aantal kerken overweegt nog om mensen op te vangen. Ons college stelt de noodopvang door kerken zeer op prijs, maar ziet dit wel als een zeer tijdelijke noodmaatregel. De opvang van asielzoekers vereist een professionele organisatie en er worden, in onze ogen terecht, door de rechter minimale eisen aan opvang gesteld.

Als bij ons gemeld wordt dat een kerkelijke organisatie kortdurend asielzoekers opvangt, zullen we dit gedogen, mits het goed met de buurt gecommuniceerd is en het tijdig aan de gemeente gemeld is. In enkele gevallen zullen we in verband met de omstandigheden in de omgeving dit soort opvang niet toestaan. Als kerkelijke opvang bij ons gemeld wordt, wordt door de Veiligheidsregio een check gedaan op fysieke veiligheid van de locatie, en de GGD kijkt naar de hygiënische omstandigheden.

Uitbreiding van opvang

Ons college spant zich maximaal in om vluchtelingen en mensen in de asielketen op te vangen. We zoeken voortdurend naar nieuwe mogelijkheden om mensen op te vangen. Daarbij verliezen we niet uit het oog dat ook onder de inwoners van Groningen soms dringende behoefte aan woonruimte is.

Op korte termijn zullen we beginnen met de bouw van containerwoningen voor Oekraïners op de Held III. De provincie heeft hiervoor begin oktober 2022 toestemming gegeven. Deze woningen zullen 5 jaar blijven staan.

Volgvel 4

We doen onderzoek naar locaties waar we een regulier AZC kunnen vestigen. Dit vereist een zorgvuldige procedure, met aandacht voor de omgeving.

We kijken naar de ontwikkelingen in de markt. Gebouwen die vrijkomen en geschikt zijn, of te maken zijn voor opvang, worden overwogen. Hierbij zijn belangrijke aspecten de duur van de beschikbaarheid, de kosten en de inpassing in de omgeving. Ons college kiest daarbij voor opvang voor langere tijd. Met kortdurende opvang creëren we op termijn een probleem: waar moeten de mensen heen als het huurcontract afloopt? Op dit moment kunnen we de opvangcapaciteit die we hebben voor meer dan een jaar garanderen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.